

sigere end at søge at lokke Statshusmændene til straks at faa store Jordlodder. Blive Jordlodderne saa store, at de vedkommende med Familie ikke selv kunne dyrke dem, skulde de have fremmed Arbejdskraft, og saa er en saadan Statshusmand jo Stor-Agrar ligesom vi andre.

Jeg synes, at det er en mindre heldig Bestemmelse, der staar i § 15. Naar jeg kritiserer den, saa vil jeg dog gøre opmærksom paa, at jeg er egentlig den eneste, der har Ret til at kritisere Loven, thi inden der nogensinde fremkom noget Forslag til Lov i denne Retning fra Regeringens Side, havde jeg her i Tinget indbragt et Forslag til Lov om Dannelse af Husmandslodder med Statens Hjælp, og mit Forslag var ikke saa lidt bedre end det her foreliggende. Man kan finde det i Rigsdagstidenden. Jeg finder, det er en mindre heldig Bestemmelse i § 15, at den, der til en anden overdrager sin Statshuslod, ikke paa ny kan nyde Lovens Begunstigelse. Jeg synes, det var heldigt, om man kunde stryge denne Bestemmelse. Hvorfor maa Statshusmanden ikke sælge sin Ejendom, naar han nu har dyrket den op, og der ved gøre kontant det, han har nedlagt af Arbejde i Ejendommen udover det, Ejendommen var værd, da han fik den. Naar han saa sælger den og faar den Udbetaling, som tilkommer ham efter det Arbejde, han havde nedlagt i Ejendommen, hvorfor maa han saa ikke gaa hen paa ny og faa en anden Ejendom, der er større, og som svarer til de Midler, han har samlet sig paa den Maade og faa Statens Hjælp dertil? Det forekommer mig, at naar vi tilsigte ved Loven at skaffe den store Mængde af Jord bedre dyrket, som nu er mindre godt dyrket, til Held for Folket, til Held for Statshusholdningen i det hele, saa er det netop nyttigt, naar en saadan Statshusmand har forstaaet at erhverve sig en saadan Kapital, at han kan gaa hen og faa Statshjælp for at købe en større Ejendom. Jeg synes, det er en uheldig Bestemmelse, der er foreslaaet, og jeg kan ikke indse, hvad Nytte den skal gøre.

I samme Forbindelse kan jeg heller ikke være enig med de ærede Herrer, som mene, at Bestemmelsen i § 12 om Tillægslaan er saa nyttig. Naar en Mand en Gang har faaet en saadan Støtte som den, Staten giver ham ved denne Lov, hvorfor skal han saa have yderligere Støtte? Jo flere Tillægslaan vi yde til de bestaaende Husmandsbrug, desto færre ere vi i Stand til at hjælpe til nye Brug,

†

og det er dog ikke alene Meningen, at vi ville have Jorden vel dyrket ved at udstykke den i smaa Brug, men det er jo ogsaa Meningen at hjælpe saa mange som muligt. Har en Mand en Gang faaet et Statslaan og sidder han med en Ejendom og bryder sig ikke om at sælge den, saa synes jeg, det er urimeligt at lade ham faa Tillægslaan, naar der er mange, der gaa omkring og trønge til Hjælp til at faa begyndt. Den Hjælp, der ydes til at begynde med, er saa betydelig, at den maa være nok. At det er en betydelig Hjælp, er dog klart. For det første faar vedkommende et Laan i sin Ejendom paa $\frac{9}{10}$ af dens Værdi, og han faar det til en Rente af 3 pCt. Nu vil jeg gerne spørge: Hvor mange Ejendomsbesiddere, store og smaa, her i Landet kunne faa Laan op til $\frac{9}{10}$ af deres Ejendoms Værdi? Og for saa vidt de ere saa uheldige, at de maa have saa store Laan, vil jeg gerne spørge, til hvad Pris de faa dem. Maaske de kunne have deres 1ste Prioritet indtil Halvdelen af Værdien til 4 pCt., men skulde de op til 2den Prioritet, faa de neppe Laan under 5 pCt., og skulde de have Laan udover $\frac{7}{10}$ af Ejendommens Værdi, faa de kun Laan paa Veksler til 7—8 pCt. og i de forløbne Aar til 9—10 pCt. Det er altsaa overordentlig smukke Vilkaar, der ydes Statshusmændene. Det forekommer mig derfor, at naar de en Gang have faaet en saadan Assistance, skulde det være tilstrækkeligt, og de Midler, der haves til Raadighed til Udlaan, burde gaa til nye, saa at vi bestandig hjalp flere og flere i Stedet for at begunstige dem, som nu en Gang ere komne i Skuddet.

Naar man endelig forlanger, at Udlaanene skulde gaa højere op end til 6,000 Kr., som Lovforslaget foreslaar, saa har jeg samme Indvending derimod, thi jo mere vi laane den enkelte, desto færre kunne blive hjulpede, i alt Fald saa længe Statens Midler ere begrænsede — have vi ubegrænsede Midler til Raadighed, ja saa kunne vi gøre, hvad vi ville. Jeg synes dog nok, det er noget uretfærdigt, at man skal blive ved at begunstige de samme paa en saa enorm Maade.

Det samme gælder Spørgsmaalet om at ekspropriere Jord, som det er blevet forlangt. Hvorfor skal man dog gøre det? Der er allerede fremhævet fra forskellige Sider, at der er Jord nok at faa, uden at man skal ekspropriere. Nu sagde det ærede Medlem for Odense Amts 7de Valgkreds (Mads Larsen), at man kunde